

УДК 347.191

ПОРЯДОК СТВОРЕННЯ ТА УСТАНОВЧІ ДОКУМЕНТИ БЛАГОДІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

І. Шпуганич

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, Львів, Україна, 79000,
e-mail: iryna.shpuganych@gmail.com*

Проведено правовий аналіз порядку створення благодійних організацій. Досліджено правовий статус засновника благодійної організації та вимоги, що до нього ставляться. З'ясовано, що чинний Закон України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» містить чіткі норми щодо правового статусу засновника. Обґрунтовано доцільність запозичення досвіду правового регулювання зарубіжних країн щодо можливості створення благодійних організацій органами державної влади та місцевого самоврядування.

Досліджено правову природу, значення та функції установчих документів цих юридичних осіб. Детально проаналізовано закріплені в законодавстві України види установчих документів благодійних організацій, законодавчі вимоги щодо їх змісту. Наведено приклади правового регулювання аналізованої проблематики у законодавствах іноземних держав. Особливу увагу присвячено аналізу законодавчих вимог щодо написання найменування благодійної організації.

Розглянуто зарубіжний досвід правового регулювання порядку створення благодійних організацій та їх установчі документи. На основі проведеного аналізу зроблено висновки про доцільність засновникам додатково врегульовувати передачу активів створюваній організації, для прикладу, шляхом оформлення договору про пожертву.

Ключові слова: благодійна організація, засновник, активи благодійної організації, установчі документи.

Відносно нові законодавчі акти у сфері благодійності, а також державної реєстрації юридичних осіб, вже неодноразово були об'єктами дослідження науковців різних галузей права. Незважаючи на це, чимало проблем, пов'язаних із застосуванням приписів відповідних нормативно-правових актів, і досі залишаються не вирішеними. Зокрема, відсутні комплексні наукові розробки у сфері створення та державної реєстрації благодійних організацій, кількість яких, з огляду на недавні події на теренах нашої держави, невпинно зростає.

Хоча окремі аспекти вказаної проблематики вивчали такі вітчизняні та зарубіжні науковці, як О. Ю. Літвіна, О. А. Чернега, Р. М. Жаворонков, А. О. Кумарітова та інші, ґрунтовно доцільно визнати роботу О. О. Кожушко. У ній автор аналізує адміністративно-правове регулювання порядку створення та діяльності благодійних організацій в Україні. Однак зі зміною нормативно-правової бази виникла потреба переосмислення вироблених раніше підходів.

Відтак мета цього дослідження – охарактеризувати новели вітчизняного законодавства, що регламентують порядок створення благодійних організацій та їх установчі документи.

Новим Законом України від 5 липня 2012 року «Про благодійну діяльність та благодійні організації» (далі – Закон 2012 року) дещо змінений порядок утворення відповідних організацій. Важливо наголосити на тому, що чинний Закон 2012 року, надавши благодійним організаціям статус юридичної особи, став своєрідним

підґрунтям для виокремлення двох можливих напрямів їх створення. Ідеться про створення благодійної організації в результаті перетворення раніше діючої юридичної особи, а також про заснування нового суб'єкта, який не є результатом трансформації уже існуючих.

Зважаючи на те, що ЦК України під створенням юридичної особи розуміє власне процес формування нової організації, в межах цього дослідження основна увага буде зосереджена саме на такому процесі.

Одразу варто акцентувати на тому, що спосіб створення благодійної організації залишився, як і відповідно до раніше чинного законодавства, нормативно-явочний [16, с. 114–115], водночас значно було спрощено порядок державної реєстрації благодійних організацій.

Порівняно з раніше діючим Законом України від 16 вересня 1997 року «Про благодійництво та благодійні організації» (далі – Закон 1997 року) в новому Законі 2012 року більш вдало сформульовано не лише перелік засновників, але й вимоги, які ставляться до них. По-перше, важливим нововведенням є вказівка на кількісний склад засновників. Відповідно до ст. 13 Закону 2012 року від виду благодійної організації, який обирають при її створенні, залежить і кількість засновників. Благодійне товариство засновують двоє і більше, а благодійну установу і благодійний фонд – одна і більше осіб. Такий підхід законодавця обумовлений специфікою кожного виду благодійних організацій. Ми не погоджуємося з думкою деякого з науковців, які стверджують, що у випадку, коли засновником благодійної організації є одна особа, вона обов'язково повинна бути юридичною [10, с. 558], адже цей підхід не відповідає вимогам сучасності та чинним нормативно-правовим актам.

По-друге, аналізуючи Закон 1997 року, науковці часто критикували положення, які встановлювали вимоги до засновників, пропонуючи внести відповідні зміни або ж прийняти деталізуючі підзаконні нормативно-правові акти [15, с. 27]. Зокрема, були пропозиції обмежити право недієздатних осіб бути засновниками благодійних організацій [6, с. 96], що виявилось цілком обґрунтованим, адже благодійні організації раніше не мали статусу юридичної особи, а до засновників лише ставилася вимога про досягнення 18-річного віку. На нашу думку, у Законі 2012 року поняття засновників благодійних організацій розглянуто досить всебічно та повно. Згідно з ч. 1 ст. 12 ними можуть бути дієздатні фізичні та юридичні особи, крім органів державної влади, органів місцевого самоврядування, інших юридичних осіб публічного права [11].

Засновниками благодійної організації можуть бути як громадяни України, так й іноземці та особи без громадянства. Окрім цього, беручи до уваги ст. 32 ЦК України, неповнолітні особи у віці від чотирнадцяти до вісімнадцяти років також управи бути засновниками таких організацій [17].

Зважаючи на те, що до переліку засновників віднесено й окремих юридичних осіб, доцільно зосередитися на тому, що до них належать різні кооперативи, підприємства з іноземними інвестиціями, іноземні підприємства, а також громадські об'єднання, іноземні та міжнародні організації зі статусом юридичної особи, творчі спілки, політичні партії тощо. Отже, враховуючи вимоги законодавства та особливості статусу, засновниками благодійних організацій не можуть бути органи державної влади, місцевого самоврядування, інші юридичні особи публічного права та громадські формування, що здійснюють свою діяльність без статусу юридичної особи.

Утім, варто звернути увагу на той факт, що у законодавстві деяких іноземних держав (для прикладу, Німеччини) навпаки передбачена можливість заснування благодійних фондів державними та муніципальними органами [3, с. 366]. Хоча

такий підхід не характерний для вітчизняної практики, слушно визнати, що його впровадження на сучасному етапі дало б поштовх для розвитку та удосконалення діяльності благодійних організацій у різних сферах суспільного життя. Окрім цього, благодійні організації, створені органами державної влади чи місцевого самоврядування, або ж іншими юридичними особами публічного права були б надійнішими з позиції благодійника. І в результаті могли б отримати чималу підтримку громадськості.

Важливим етапом створення благодійної організації є легалізаційний, який характеризується наданням новоствореній благодійній організації офіційного статусу, тобто визнання її з боку держави.

Деякі дослідники стверджують, що благодійна організація набуває прав, за винятком прав юридичної особи, і обов'язків, встановлених законодавством, з моменту прийняття засновниками рішення про її створення і затвердження установчих документів [2, с. 77–78]. Із таким твердженням навряд чи можна погодитися. Без сумніву, з огляду на необхідність державної реєстрації, говорити про благодійну організацію, як про юридичну особу, можна лише з моменту проведення її державної реєстрації, адже відповідно до ч. 4 ст. 87 ЦК України юридична особа вважається створеною з дня її державної реєстрації [17]. Ми переконані, що благодійна організація не вправі займатися благодійною діяльністю, заради якої вона створюється, до моменту її державної реєстрації. Інакше кажучи, у разі недотримання цієї вимоги, здійснювана діяльність буде порушувати права осіб, які жертвують кошти на користь такої організації. Водночас, такі особи не матимуть передбачених законодавством гарантій для благодійників.

Перелік документів, які подають для проведення державної реєстрації благодійної юридичної особи, визначені у ст. 17 Закону України від 15 травня 2003 року «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» (далі – Закон про реєстрацію), зокрема це:

1) заява про державну реєстрацію створення юридичної особи, форма якої затверджена Наказом Міністерства юстиції України від 18 листопада 2016 року № 3268/5;

2) примірник оригіналу (нотаріально засвідчена копія) рішення засновників про створення благодійної організації;

3) заява про включення благодійної організації до Реєстру неприбуткових установ та організацій – за бажанням заявника;

4) документ, що підтверджує реєстрацію іноземної особи у країні її місцезнаходження (витяг із торговельного, банківського, судового реєстру тощо), – у разі створення благодійної організації, засновником (засновниками) якої є іноземна юридична особа;

5) установчий документ благодійної організації [12].

Залежно від обраного виду благодійної організації різняться і їх установчі документи. Установчим документом благодійного товариства та благодійного фонду є статут. Таким документом для благодійної установи є установчий акт.

Наведене вище законодавче положення встановлює спеціальне правило порівняно зі загальними нормами цивільного законодавства України. Частиною 2 ст. 87 ЦК України передбачено, що установчим документом товариства є затверджений учасниками статут або **засновницький договір між учасниками** (виокремлення шрифтом мое. – І. Ш.), якщо інше не встановлено законом. Тобто благодійні товариства та фонди не можуть здійснювати свою діяльність на підставі засновницького договору.

Незважаючи на виняткову роль статуту в процесі створення та припинення благодійних товариств та фондів, а також їх діяльності, в цивілістичній науці проблема правової природи цього документа досі однозначно не вирішена. Одні науковці-правники вважають, що статут юридичної особи є локальним нормативним актом [14, с. 160]. Інші ж переконані, що статут юридичної особи має договірний характер і розглядають його як особливий вид договірного зобов'язання [1, с. 127]. Н. В. Козлова ж вважає, що статут юридичної особи доцільно визнавати односторонньою або багатосторонньою корпоративною угодою, яка не є договором [4, с. 254–270].

Без сумніву, статут є тим правовим актом, норми якого поряд із положеннями чинного законодавства регламентують діяльність таких організацій, як благодійне товариство та благодійний фонд. Не применшуючи ролі цього установчого документа, ми вважаємо доцільним звернути увагу на можливість укладення засновниками цивільно-правових договорів, що мають деталізувати та узгодити дії засновників щодо створення благодійної організації, а також передачі їй активів. Такими можуть бути, наприклад, договір про спільну діяльність або договір простого товариства з метою створення благодійної організації, які підпорядковуються правилам ст. 1130–1143 ЦК України і припиняються після створення благодійної організації внаслідок досягнення своєї мети. Також засновники вправі укладати й інші правочини, зокрема, щодо передачі майна створеній організації, ґрунтуватися на нормах чинного законодавства України.

Вимоги до установчих документів та їх змісту містяться у ст. 14 Закону 2012 року. Установчі документи (як статут, так і установчий акт) благодійної організації повинні містити:

1) найменування благодійної організації. Згідно із ст. 90 ЦК України юридична особа має своє найменування, яке повинно містити інформацію про її організаційно-правову форму. Найменування юридичної особи вказується в її установчих документах і вноситься до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців та громадських формувань. Окрім повного найменування, юридична особа може мати ще й скорочене, а також викласти в установчих документах своє найменування англійською мовою [17].

При обранні власного найменування засновникам благодійної організації необхідно враховувати положення ст. 16 Закону про реєстрацію та Наказ Міністерства юстиції України від 05.03.2012 року № 368/5, яким затверджено вимоги щодо написання найменування юридичної особи, її відокремленого підрозділу, громадського формування, що не має статусу юридичної особи, крім організації профспілки (далі – Вимоги).

У ч. 1 ст. 16 Закону про реєстрацію та пункті 1.1 Вимог вказано, що найменування юридичної особи повинно містити інформацію про її організаційно-правову форму та назву. Причому відповідно до ч. 3 ст. 1 цього Закону та п. 1.2 Вимог назва юридичної особи може складатися з власної назви юридичної особи, а також містити інформацію про мету діяльності, вид, спосіб утворення, залежність юридичної особи та інші відомості згідно з вимогами до найменування окремих організаційно-правових форм юридичних осіб, установленими ЦК, ГК України та Законом про реєстрацію. При цьому назва юридичної особи не може містити посилання на організаційно-правову форму (п. 1.3 Вимог) [13].

Отже, з вищенаведеного випливає, що в найменуванні таких юридичних осіб, як благодійні організації, не може бути зазначено слів «благодійна організація», «громадська організація» тощо. Втім, деяким особам вдавалося в судовому

порядку відстояти правомірність зазначення в назві благодійної організації, зокрема, терміна «громадська організація». Наприклад, Одеський апеляційний адміністративний суд виніс рішення, яким визнав протиправним та скасував рішення державного реєстратора про залишення документів без розгляду, що подані для проведення державної реєстрації Благодійного Товариства «Іллічівська міська громадська організація товариства Червоного Хреста України», з мотивів невідповідності їх вимогам ч. 7 ст. 8 Закону про реєстрацію. Матеріали справи свідчать про те, що спір між сторонами виник з приводу того, чи міститься у назві створюваної благодійної організації посилання на її організаційну правову форму.

Колегія суддів апеляційної інстанції вказала на те, що громадська організація не є організаційно-правовою формою благодійної організації. Тобто, суд апеляційної інстанції визнав, що найменування юридичної особи Благодійного Товариства «Іллічівська міська громадська організація товариства Червоного Хреста України» відповідає вимогам, оскільки складається з інформації про її організаційно-правову форму та назви [9].

2) цілі та сфери благодійної діяльності. Аналізуючи поняття «мета (цілі) створення (діяльності)» і «види діяльності», Н. В. Козлова підсумувала, що встановлення закритого і відкритого переліків видів діяльності позбавляє юридичну особу маневреності навіть у реалізації цілей і завдань суто некомерційного характеру, а принцип спеціальної правоздатності всякого сенсу [4, с. 21–22]. Своєю чергою А. О. Кумарітова відстоює позицію, що встановлення в установчих документах благодійних організацій конкретного переліку видів їх діяльності є гарантією того, що передане їм засновниками майно витрачається за цільовим призначенням. Окрім цього, конкретизація видів діяльності в установчих документах благодійних організацій, з погляду цього науковця, сприяє створенню прозорого механізму руху їх майна з моменту надходження до моменту його вибуття і перешкоджає зловживанням правом [5, с. 96]. На нашу думку, зазначена пропозиція хоч і внесена з метою надання додаткового захисту майновим правам засновників, навряд чи суттєво вплине на ситуацію на практиці. Часто коли йдеться про благодійне товариство чи фонд, засновники беруть безпосередню участь в управлінні такою організацією, що дає їм можливість ефективно контролювати потік активів. Також законодавчо передбачена норма, яка зобов'язує благодійну організацію подавати різні звіти, в тому числі з інформацією про структуру та розмір її витрат.

3) органи управління благодійної організації, їх склад, компетенцію, порядок діяльності та прийняття ними рішень;

4) порядок призначення, обрання або затвердження членів органів управління благодійної організації, крім вищого органу управління благодійного товариства та благодійного фонду, їх заміщення, зупинення та припинення їхніх повноважень (відкликання);

5) порядок внесення змін до установчих документів організації;

6) джерела активів (доходів), порядок контролю і звітності благодійної організації;

7) підстави та порядок припинення благодійної організації, у тому числі порядок розподілу активів [11].

У статуті благодійного товариства та благодійного фонду обов'язковими є також умови та порядок прийняття до складу учасників благодійного товариства чи благодійного фонду, права та обов'язки учасників, а також умови та порядок їх виключення зі складу учасників благодійного товариства чи благодійного фонду. Щодо установчого акту благодійної установи, то він повинен визначати також і

активи, які один або кілька засновників передають для досягнення цілей благодійної діяльності за рахунок таких активів та/або доходів від них.

Законодавство дозволяє зазначення в установчих документах й інших відомостей, наприклад, особливостей діяльності та припинення таких організацій. Водночас установчі документи благодійної організації не повинні суперечити законам України.

Загалом вимоги до змісту статутів юридичних осіб у зарубіжних державах мало відрізняються. Однак цікавим є той факт, що чимало країн у своїх нормативно-правових актах встановлюють вимогу про долучення до установчих документів адреси створюваної організації. Для прикладу, відповідно до законодавства Республіки Молдова установчі документи повинні містити не лише адресу майбутньої організації, а й дані посвідчення особи засновника [7], а в Республіці Казахстан обов'язковими положеннями таких документів є відомості про філіали і представництва створюваної організації [8]. Ми ж не вважаємо доцільним передбачати у вітчизняному законодавстві подібні вимоги до змісту установчих документів благодійної організації. Адже адреса організації, як і відомості про відокремлені підрозділи, у теперішніх умовах можуть часто змінюватися. Своєю чергою необхідним буде внесення змін до установчих документів, що, особливо в масштабах великих організацій, є складною та затяжною процедурою.

Аналіз вітчизняної практики оформлення установчих документів дає можливість зробити висновок, що часто засновники вказують, зокрема й адресу місцезнаходження створюваної організації. На наш погляд, це не лише недоцільно, а ще й може згодом викликати додаткові затрати (в тому числі й фінансові), пов'язані із внесенням змін в установчі документи у разі зміни цієї адреси. Вважаємо принципово важливо ретельно підходити до питання розроблення установчих документів, заздалегідь всебічно продумувати усі нюанси та деталі, пов'язані із новостворюваною організацією, перш ніж подавати документи на проведення державної реєстрації.

Варто зазначити, що до переліку документів, які подають для державної реєстрації благодійного товариства чи фонду, не віднесено жодного документа, який би містив перелік активів, які засновники передають таким організаціям при їх створенні. Немає відповідної вказівки і серед обов'язкових пунктів, що повинні містити статuti благодійних фондів чи товариств. Водночас вважаємо, що засновникам благодійних товариств та фондів при їх створенні все ж доцільно додатково оформити документ, який би посвідчував факт передачі ними своїх активів організації, а також цілі, на які вони передані. Це допоможе захистити законні права та інтереси засновників у процесі діяльності організації, а також вимагати цільового використання переданих активів чи притягнення до відповідальності членів органів управління у разі спрямування цих активів не за призначенням. Імовірно, щоб цей документ мав юридичну силу і підлягав обов'язковому дотриманню зі сторони членів управління новоствореної організації, пропонуємо оформляти його у вигляді договору про пожертву між засновниками і створеним благодійним фондом чи товариством.

У межах цієї роботи проведено комплексний правовий аналіз цивільно-правового регулювання порядку створення та установчих документів благодійних організацій. За його результатами було сформульовано теоретичні та практичні рекомендації щодо вдосконалення окремих положень чинних нормативно-правових актів України, а також зроблено висновок про доцільність імплементації деяких законодавчих норм зарубіжних держав в аналізованій нами сфері.

Список використаних джерел

1. Гражданское и торговое право капиталистических государств: учебник / відп. ред. Е. А. Васильев. Москва: Международные отношения, 1993. 560 с.
2. Жаворонков Р. Н. Гражданско-правовое регулирование добровольческой и благотворительной деятельности в Российской Федерации: дисс. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. Москва, 2004. 184 с.
3. Кадикина А. А. Обзор благотворительных фондов (фондов целевого капитала) Германии // Теория и практика общественного развития. 2013. № 10. С. 366–370.
4. Козлова Н. В. Правосубъектность юридического лица. Москва: Статут, 2005. 220 с.
5. Кумаритова А. А. Гражданско-правовое положение некоммерческих организаций в сфере благотворительной деятельности: дисс... канд. юрид. наук: 12.00.03. Москва, 2006. 208 с.
6. Літвіна О. Ю. Правове положення благодійних організацій в Україні: дис. канд. юр. наук : 12.00.03. Харків, 2003. 178 с.
7. О благотворительности и спонсорстве: Закон Республики Молдова від 31.10.2002 р. URL: <http://lex.justice.md/viewdoc.php?action=view&view=doc&id=312770&lang=2>
8. О благотворительности: Закон Республики Казахстан від 16.11.2015 р. URL: http://online.zakon.kz/Document/?doc_id=32932361&show_di=1
9. Постанова Одеського апеляційного адміністративного суду від 12.12.2014 р. у справі № 815/3885/14 URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/42017800>
10. Притыка Д. Н., Карабань В. Я., Ротань В. Г. Научно-практический комментарий к гражданском законодательству Украины: в 4 т. Т. 1. Киев; Севастополь: Ин-т юрид. исслед., 2000. 944 с.
11. Про благодійну діяльність та благодійні організації: Закон України 05.07.2012 р. // Відомості Верховної Ради України. 2013. № 25. Ст. 52
12. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/755-15>.
13. Про затвердження Вимог щодо написання найменування юридичної особи або її відокремленого підрозділу: Наказ Міністерства юстиції України від 05.03.2012 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0367-12>
14. Сергеев А. П., Толстой Ю. К. Гражданское право: учебник: у 3 т. Т. 1. / под ред. Сергеева А. П., Толстого Ю. К. 4-е изд., перераб. и доп. Москва: Проспект, 2005. 765 с.
15. Серегин В. Во имя гуманизма и милосердия // Бизнесинформ, 1998. №3. С. 25–28.
16. Цивільне право України: підруч.: у 2 кн. Кн. 1 / О. В. Дзера, Д. В. Боброва, А. С. Довгерг, Н. С. Кузнєцова, В. М. Коссака та ін.. Київ: Юрінком Інтер, 2002. 719 с.
17. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. 2003. № 40–44. Ст. 356.

References

1. Vasil'ev, E. A. (1993). *Grazhdanskoe i torgovoe pravo kapitalisticheskikh gosudarstv*. Moskva: Mezhdunar. otnoshenia.
2. Zhavoronkov, R. N. (2004). *Hrazhdansko-pravovoe rehulyrovanye dobrovol'cheskoj y blahotvorytel'noj deiatel'nosti v Rossyjskoj Federatsyy: thesis for the Ph.D.: 12.00.03*. Moskva. 184 p.
3. Kadikina, A. A., (2013). Overview of charitable foundations (endowment funds) in Germany. *Theory and practice of public development*, 10, 366–370.
4. Kozlova, N. V. (2003). *Pravosub'ektnost' iurydycheskoho lytsa*. Moskva: Statut.
5. Kumarytova, A. A. (2006). *Hrazhdansko-pravovoe polozhenye nekommercheskykh orhanyzatsiy v sfere blahotvorytel'noj deiatel'nosti: thesis for the Ph.D.: 12.00.03*. Mjkska. 208 p.
6. Litvina, O. Yu. (2003). *Pravove polozhennia blahodijnykh orhanizatsij v Ukraini: thesis for the Ph.D.: 12.00.03*. Kharkiv

7. *On Charity and Sponsorship: Law of the Republic of Moldova* 31.10.2002. Retrieved from <http://lex.justice.md/viewdoc.php?action=view&view=doc&id=312770&lang=2>
8. *On Charity: Law of the Republic of Kazakhstan* 16.11.2015. Retrieved from http://online.-zakon.kz/Document/?doc_id=32932361&show_di=1
9. *Postanova Odes'koho apeliatsijnoho administratyvnoho sudu vid 12.12.2014 r. u spravi № 815/3885/14*. Retrieved from <http://reyestr.court.gov.ua/Review/42017800>
10. Prityka, D. N., Karaban, V. I., Rotan, V. G., & Medvedchuk, V. V. (2000). *Nauchno-prakticheskii kommentarii k grazhdanskomu zakonodatel'stvu Ukrainy*. Kiev: Yn-t. iuryd. yssledovanyj.
11. On Charity Work and Charity Organizations: Law of Ukraine 5.07.2012 (2013). *Supreme Council of Ukraine*. № 25. Art. 52
12. *On State Registration of Legal Entities, Natural Persons – Entrepreneurs and Public Formations: Law of Ukraine* 15.05.2003. Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/755-15>
13. *Pro zatverdzhennia Vymoh schodo napysannia najmenuvannia iurydychnoi osoby abo ii vidokremenoho pidrozdilu: Nakaz Ministerstva iustytstii Ukrainy* 05.03.2012. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0367-12>
14. Sergeev, A., & Tolstoi, I. K. (2005). *Grazhdanskoe pravo Uchebnik: v 3 t. T.I*. Moskva: Prospekt.
15. Serehyn, V. A., (1998). Vo ymia humanyzma y myloserdia. *Byznesynform*, 3, 25–28
16. Dzera, O. V., Bobrova, D. V., Dovhert, A. S. (2002). O. V. Dzera (Ed.). *Tsyvil'ne pravo v Ukraini: Pidruchnyk. Knyha 1*. Kyiv: Yurinkom Inter.
17. Civil Code of Ukraine 16.01.2003. (2003). *Supreme Council of Ukraine*. № 40–44. Art. 356.

*Стаття: надійшла до редакції 01.03.2017
прийнята до друку 22.03.2017*

ORDER OF FOUNDATION AND CONSTITUENT DOCUMENTS OF CHARITY ORGANIZATIONS UNDER UKRAINIAN LEGISLATION

I. Shpuganych

*Ivan Franko National University of Lviv,
1, Universytetska Str., Lviv, 79000, Ukraine,
e-mail: iryna.shpuganych@gmail.com*

The article analyzes the order of charity organizations' foundation. Scientific approaches and proposals for the singling out particular stages of entities' establishment including charities are considered. The attention is paid to the exceptional role of the legalization stage of the charity organization's creation and its inability to carry out charitable activities by the time of its state registration.

The legal status of the charitable organization's founder and related to him requirements are examined. In accordance with Ukrainian valid legislative acts capable individuals and legal persons excepting public and local authorities, other legal entities of public law may be charity organization's founders.

However, there is the conclusion that this rule is imperfect. Therefore, the perspectives of implementation the practice of foreign countries regulation regarding the possibility of public authorities, local governments and other entities of public law to create charity organizations are asserted. It is studied out that the current Ukrainian law in the charity sphere determines the minimum number of charity organization's founders, which depends on the type of organization.

The particular attention is payed to the constituent documents of these legal entities. Moreover, the opinions of domestic and foreign scientists concerning the legal nature of the

legal entities' statute have been ascertained. The types of the constituent documents of charitable organizations as well as their obligatory provisions have been analyzed in detail. In this article there are some examples of legal regulation of the issues being analyzed in foreign countries' legislation.

Basing on the research of the domestic practice concerning the setting of the constituent documents of charitable organizations, the importance of applying thorough approach to their working-out is strongly emphasized. Additionally it is suggested not to point the data, that can change frequently, in the constituent documents providing the fact that they are not obligatory in accordance with the current legislation of Ukraine. Special attention was paid to the analysis of legal requirements in relation to writing the entitlement of a charitable organization. There was announced the attitude to the baselessness of the offer that exists in juridical literature and encompasses the necessity of the activities' specification in the constituent documents of charitable organization.

Basing on the made research the author made the conclusion to recommend founders to draw up the additional document, which would certificate their assets' transfer to the organization and would include the purposes for which they were transmitted. It is proposed to enter into a contract of donation between the founders and established organization.

Keywords: charity organization, founder, assets of charity organization, constituent documents.